

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A kereskedelmi iskolák revíziója.

Az újabb kor, számolva a létfenntartás mindinkább fokozódó nehézségeivel, nagy figyelmet fordít az ifjuság gyakorlati kiképzésére. Különösen mi magyarok igyekezünk szabadulni attól a vádtól, amellyel még nem is olyan régen illettek, hogy t. i. fiskális nemzet vagyunk.

Felsőbb iskoláinkra még mindig özönlnek ugyan az ifjak, de azért, ha lassan is, mégis lábra kap az a józan felfogás, hogy a tisztességes kereskedő legalább oly hasznos tagja a társadalomnak, mint az a diplomás ember, aki nagy kiannel-bajjal elvégezvén tanulmányait, a középszerűség átka alatt roskadozva cipeli az élet súlyos terheit.

Az országos ipar- és kereskedelmi oktatási tanács, mint amelynek hivatása gondoskodni, hogy hazánkban megfelelően képzett kereskedelmi osztály neveltsék, arra törekszik, hogy ennek az osztálynak műveltségéhez képest tisztelet is jusson. Ne legyen a művelt kereskedő mostoha gyermeke annak a társadalomnak, amelyért üdvös és hasz-

nos működését kifejti. Mert eddig bizony az az ifju, aki kereskedelmi iskolába járt és azt sikeresen elvégezte, még csak azzal a minősítéssel sem birt, mint a többi középiskolát végzett ifjak, mert nem bocsátották érettségire. Kivételt csak a kereskedelmi akadémia hallgatói képeztek. De a kereskedelmi akadémia tudvalevőleg drága tanintézet, kevés ingyenes vagy féltandíjat fizető hallgatókat fogad el s így ez az intézmény csaknem kizárólag a gazdag szülők gyermekeinek válik hasznára.

Ezentul másképp lesz. Az országos ipar- és kereskedelmi oktatási tanács elhatározta a felső kereskedelmi iskolának fölfelé való kibővítését. Ez iskolába, úgy mint eddig, ezután is a középiskola negyedik osztályából veszik föl a növendékeket, de ezután nem három, hanem négy osztályt kell elvégezniök, a négy esztendő alatt tanulatról pedig érettségien számolnak be.

A kereskedő ifjaknak az ekként kibővített tanultságon kívül mindaz a kedvezmény jut, mely minden egyéb középiskolát végzett osztályrésze. Joguk van az egyévi önkéntességre, azonkívül

pedig megnyilnak előttük azoknak a hivataloknak ajtai, melyeknek elfoglalása érettségijéhez van kötve.

A felső kereskedelmi iskolának a többi középiskolával való egyenrangúsítása oly tökéletes lesz, hogy az ott érettségizett ifju egyetemi hallgató is lehet, ha a latinból leteszi a vizsgát. Ennek az a nagy előnye, hogy immár könnyebben határozza el magát a szülő, hogy a fiát kereskedelmi iskolába küldje, mert nem kell attól tartania, hogy ez elhatározásával elzárja fia elől valamennyi más, mint kereskedői életpálya utjait. Mert a felső kereskedelmi iskola elvégzése után, ha az ifju más pálya választására mutat hajlandóságot, ez ellen leküzdhetlen akadályok nem merülnek fel.

Másrészt az új intézkedés révén a kereskedők általános és szakműveltsége is tetemesen emelkedni fog. Nemcsak mert egy évvel tovább tanulva többet fognak tudni, hanem azért is, mert ezután többen fogják felkeresni a kereskedelmi iskolákat s így ritkább lesz az az eset, hogy a gimnáziumok és reáliskolák azon növendékei, kik tanulmá-

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Bordalok.

— Lessing. —

I. Bizonyosság.

Biztos-é, hogy holnap élek?
Persze — nem tudom.
Ámde, hogyha Isten éltet,
A kocsmába hogy betérek,
Biztosan tudom.

II. Sok, — elég.

Egy részeges de mindig
Kihajtá serlegét.
Barátja egyre inté:
Sokat ittál. Elég!

Székéről majd lefordul,
S morog: te ostoba!
Sokat ihatsz a borból,
Eleget ám soha . . .

III Beszédség.

Elnémít a víz, barátim.
— Hálnál mit tapasztalunk?
Lám a bor meg hangot ad, im
Példa rája asztalunk.
Nemde mind Demosztenez,
Ha belőlünk szól a szesz?
Kész vitára, oktatásra, —
S mért figyelne egy a másra?

A „Jó fiuk“.

I.

Az „öreg“.

A „Jó fiuk asztaltársasága“ olyan intézmény, amelynek alapszabályait, ha lány olvassa, hol felderül, mint a tavaszi nap; hol beborul az arca, mint az őszi éjszaka.
Hogy miért?

Megmondom én szépen rendiben. Szabály volt, hogy a tagok mindent elkövesse- nek, hogy a társaságukban egy leány se unatkozzék. Elő volt írva, hogyha egy „jó fiu“ multságba megy, addig táncoltassa a lányokat, míg 5 gallért át nem izzadott. S ez a pont a lányokra derítő.

De ám az utána következő! A nagyméltóságu belügyminiszter ur sohase hagyná jóvá ezeket az alapszabályokat, még talán a darabont kormánybéli belügyi ügyvivő se. Hogy is ne! Egy ilyen társaságot, amelynek tagjai nem nősülnek. Legalább így van megírva.

És ez az, ami a lányokra borut idézne. No, természetes, mikor a statisztika ugyanis 1% lány többletet mutat ki. Akkor csak nem járja, hogy ilyen banda működjek, mely a házassodást illetőleg a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedik.

No de azért nem kell félni, szép Paula, Annus, Margit és többi lánykák! Mert ime, ahogy az elmúlt nyáron lerándult egy „jó fiu“ a Bácska székhelyére, ott tüzet fogott, vagy ehhez hasonlót, mert a következő levelet kaptuk tőle:

„A Jó Fiuk Asztaltársaságának“.

Kedves Barátaim!

Hamvat a főmre, hogy vezekeljek. Bünbe estem. Alapszabályaink értelmében jártam el és Zomborban lévén egy nyári multságon, nagyon megtáncoltattam egy kis babát. Igazi angyal. Neve: Gizike. De mit részletezzek?

nyaik folytatására kedvüket veszítik, vagy erre nincsen elég képességük, a kereskedői pályát, melyen ezek képezik a proletáriust, mentő eszköznek fogják tekinteni, hogy ezen próbáljanak szerencsét. Főleg azért lesz ez ritka eset, mert az okos szülő bizonyára csak akkor fogja beiratni fiát gimnáziumba vagy reáliskolába, ha gondos és lelkiismeretes mérlegelés után arra a meggyőződésre jut, hogy fia a felsőbb iskolák elvégzésére is képesített és ha erre az anyagi eszközök is biztosítottaknak tekinthetők. Ha azonban ez a meggyőződés nem elég szilárd, minden lelkifurdalás nélkül a felső kereskedelmi iskolába küldheti, honnan — ha később az ifju képességei és a szülők vagyoni viszonyai javulnak — előkészülhet az egyetemre.

Örömmel üdvözljük tehát ezt az intézkedést, melynek gyakorlati hasznát nemcsak a kereskedő-világ, hanem hazánk is élvezni fogja.

Közgazdaságunk és pénzügyintézeteink.

Ha olvassuk pénzügyintézeteink beszámolóit, ha halljuk, hogy mennyi nyereséggel dolgoznak, kísértésbe jutunk, hogy mindama panaszokat, miket közgazdasági állapotainkról napról-napra hangoztatnak, alaptalanoknak tartsuk.

Miként lehetséges, hogy iparosaink, kereskedőink, gyárosaink küzködnék, pénzügyintézeteink meg virágoznak? Azt kellene hinni, hogy ha a pénzügyintézet üzlete jó, az ügyfeleié se lehet rossz.

Ha azonban kissé tüzetesebben szemügyre vesszük közgazdasági viszonyainkat, csakhamar rájövünk, hogy az arány a pénzügyintézetek és feleinek üzletsorsa közt nem mindig egyenes. Csak

tanulmányozzuk egyszer az iparvállalati részvénytársaságok jelentéseit. Ezekből is, nagyjában véve, jó eredményekről szerezhetünk tudomást, de e jelentések tenorja rendesen az, hogy az elért tiszta nyereség — a hangoztatni soha el nem felejtett rossz viszonyok dacára — valamely mellékkörülménynek tulajdonítható. Érdekes ezeket a mellékkörülményeket bonckés alá venni.

A legtöbb évi jelentésben az ügyvezető igazgatóság szerényen a saját körületekintésének és vigyázatosságának tulajdonítja az elért kedvező eredményt, mely megközelíti, vagy csekélységgel túl is haladja az előző évit. Mások az áralakulások kihasználásának köszönhetik a sikert, de vannak olyan őszinték is, kik csűrés-csavarás nélkül egyenesen és nyíltan kimondják, hogy csakis az árviszonyok rendezettsége idézte elő a jó eredményt, ami világosabban mondva annyit jelent, hogy kartellt kötöttek s ennek segítségével értek el — természetesen a fogyasztó terhére — olyan eredményt, mely a mult évinél jelentékenyen nem kisebb. Tehát megvallják, hogy csak mesterséges uton tudták részvényeseiknek a várt osztalékot kierőszakolni.

Ez jellemzi legjobban közgazdasági állapotaink siralmas voltát. Nem akarjuk a kartellek jogosultságát ezuttal bírálgatni, de megjegyezzük, hogy a kartellek tultengése egyik jele a rossz közgazdasági viszonyoknak.

Egy másik jele a pénzügyintézetek virágzása. Nincs ugyan kétség, hogy ez a virágzás hosszúéletű nem lehet, ellenkezőleg, tartani kell attól, hogy a legközelebbi években ha mindjárt nem is a pénzügyintézetek alapját megingató, de mégis nagyon megérezhető reakció

fog beállani. De ha a pénzügyintézetek ezidőszerinti ugynevezett virágzását tekintjük is, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a pénzforgalom szaporodásából elért tiszta haszon főleg annak tulajdonítandó, hogy gyárosaink, kereskedőink és iparosaink nagyobb mértékben veszik igénybe a hitelt, ami ismét annak a jele, hogy üzleti forgalmuk nem mozog a rendes kerékvágásban.

Mindazáltal a mai rossz közgazdasági viszonyoknak kihatása nem mutatkozik még egész nagyságában. De csalahatatlan jelek mutatnak arra, hogy a rossz következményeket csak ezután, a legközelebbi esztendőben fogjuk a maguk teljességükben megsínyleni.

Jelenleg nincs más, mit tennünk, mint gondoskodni, hogy a silány viszonyok elmaradhatlan utóhatása ne ingassa meg egész közgazdasági életünket.

Ne bizzunk a pénzügyintézetek kedvező üzleti eredményeiben, hanem legyünk részen és készüljünk el arra, hogy a közgazdasági válság bajain nagyobb megrázkódtatás nélkül essünk át.

Közigazgatási bizottsági ülés

A vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését folyó hó 4-én tartotta meg Latinovits Pál főispán elnöke alatt. A bizottság tagjai közül jelen voltak: dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Seultéty Ferenc árvaszéki ülnök, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits György főmérnök, Popovits Aurél kir. főügyészhelyettes, Fernbach Károly, dr. Mikosevits Kanut főügyész, Scherer Rezső aljegyző, mint a bizottság jegyzője.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos a közegészségügy állapotára vonatkozólag jelentette, hogy a heveny fertőző kórok nagyobb számu fellépése következtében a

Kérek egy „öreg”-et, ki az ügyemet vizsgálat tárgyává téve, határozzon fölöttem.

Ölel barátotok
Solti Gyula.

Emek aztán lútték! — mondá kárörvendezve Jenő — de tenni kell valamit, mert szegény fiu azt hiszi, hogy mi haragszunk.

Dehogy haragszunk — ujjongott Imre, ki indítványozta, hogy az ügy megvizsgálására küldessék ki Rednéli Oszkár „öreg”-ként.

Igy jutottam életemben először abba a Zomborba, ahol, mint hallom, időtlen idők óta készülődnek a villamos világitásra (talán már ég is?!). Abba a Zomborba, hol oly hosszú ideig készült a katolikus újtemplom, mint a lipótvárosi bazilika; abba a Zomborba, hol Schweidel szobra áll.

De minék irok én Zomborról, mikor fontos dolgom van? Gyula barátom már a militicsi állomásnál várt és elébem tartott valamit.

Hát ez mi?

Csak idd és ne kérdezd!

Jókorát huztam, úgy hogy fordult velem a világ. De azt Bácskában már így szokták.

No fiam, hogy vagy? Mikor láttad Gizikét utoljára? Komoly-e a dolog? Mi?

Annyi kérdést adtam, hogy nem is tudta, melyikre feleljen, azért hallgatott Gyula, a jó fiu. Hisz ugyis mindent megtudok a Gizikééknél.

Gizike a nagynénjénél van itt. Édesanyja már rég meghalt és a fiatal tanti szívesen tartja magánál, mert ez alkalom arra, hogy maga is mulatásba járjon.

Én ezt a nagynénit figyeltem, aki nekem sokkal jobban tetszett, mint Gizi, aki mindig külföldi szokat szeretett használni, bár nem is értette azokat.

De Gizit rám hagyták, mert hisz én most itt „figyelek”.

Az első napon úgy ítéltm, hogy Gizi pazarló lány.

Hogyan? Hát először is abból, hogy nagyon korán gyújtotta meg a petriolajos lámpát, holott még lehetett volna sötétben is ülni, ami kellemesebb a diskurálásra.

Aztán meg — szóltam lefekvés előtt Gyulának — vetted észre, hogy a gyertyát...

Igen — tudom, mit akarsz mondani — vágott közbe Gyula — emlékszem, hogy

megbeszéltek egyszer. Ha lányt nézünk, figyeljük meg, ha azt a gyufát, melylyel a gyertyát meggyújtja, eldobja és a lámpához megint új gyufát használ...

Az pazarló.

Igy hát jaj nekem!

No ne essél kétségbe, gyerekes dolog volt az. Én magam is nevetem. Jó lány lehet azért Gizike.

Erre gyorsan megvigasztalódott Gyula. Nekem ugy sincs semmim, tehát nem pazarolhat.

Hát miből akarsz élni?

O, van Gizikének bőven.

Te kis elősdi! emlékszel a mi ideális gondolkodásunkra: csak szerelemből nősülök! Elveszek egy varrólányt, csak szeressem.

De hiszen én szeretem azért Gizit.

És Gyula szerelme nőttön nőtt, mialatt én igen jól éreztem magamat és csaptam a szelet Paula nénié, mert lehetett.

Előre hancuroztak a fiatalok, hátul meg mi. Paula olyan volt, mint a francia vigjátékokban azok a nők, kiknek egyszerű a férjük. A férjnek van szeme, de nem lát; a férjnek van füle, de nem hall, vagy nem

vármegye területén az általános egészségügyi viszonyok nem voltak kedvezőek. Ezen tömeges fellépés egyes községekben járvány alakjában mutatkozott, melynek elfojtására elrendelt szigorú intézkedéseknek immár eredménye is mutatkozik, amennyiben a vörheny és hagymáz tetemesen csökkent. Az ezen időszakban előfordulni szokott betegségek, mint a légzőszervek heveny és idült, hurutos és lobbos kór állapotai; az influenza több helyen észleltetett. Roncsoló toroklob előfordult 18 községben; vörheny 10 községben 49 esetben, kanyaró 3 községben 33 esetben, hagymáz 35 községben 222 esetben, meghalt 31, meggyógyult 89, ápolás alatt 102, előfordult még a himlő Zentán 7 esetben.

Közdók.

A közdók november havi állapotáról Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1905. november hóban befizettetett 837,845 kor. 34 fill. 1904. november hóban befizettetett 2.115,006 kor. 98 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 1.277,161 kor. 64 fill. Az 1905. évi január hó 1-től november hó végéig befizettetett 4.441,724 kor. 87 fill. A múlt év hason időszakában 9.866,772 kor. 25 fillér. Ez évben kevesebb 5.425,047 kor. 38 fillér.

Hadmentességi díjban 1905. november hóban befizettetett 15,795 kor. 70 fill. 1904. november hóban befizettetett 43,859 kor. 46 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 28,063 kor. 76 fill. 1905. január hó 1-től november hó végéig befizettetett 35,055 kor. 11 fill. 1904. év hason időszakában 108,676 kor. 99 fillér. Ez évben kevesebb 73,621 kor. 88 fillér.

Bélyeg- és jogilletékben 1905. november hóban befizettetett 112,347 kor. 35 fill. 1904. november hóban befizettetett 232,040 kor. 09 fill. Elmult hóban kevesebb 119,692 kor. 74 fill. 1905. január 1-től november hó végéig befizettetett 1.249,074 kor. 51 fill. 1904. év hason időszakában 2.810,413 kor. 66 fill. Tehát ez évben kevesebb 1.561,339 kor. 15 fill.

Fogyasztási és italadóban 1905. november hóban befizettetett 103,344 kor. 84 fill. 1904. november hóban befizettetett 89,295 kor. 78 fillér. Elmult hóban több 14,059 korona 06 fillér.

akar hallani; vagy azt mondja magában: Hadd mulasson az asszony! Én is mulatok. Én is megunom, az asszony is majd megunja és akkor még mindig szerethetjük egymást.

Én teli beszéltem a fejét a szép kicsi nőnek. Meséltem a mi asztaltársaságunkról és nagyon mulattatta, hogy ilyen jók a „jó fiúk“.

Elmult már egy hónap. Egyszer csak egy napon levelet kapok, melyben felszólítanak, hogy számoljak be.

Én? Miről?

Egészen elfelejtkeztem, hogy én Gyula miatt vagyok kiküldve. Nyakig voltam az asszonynyal, úgy hogy egyszerre csak előállott az asszony: Pestre utazom, Osi, és való fogok az uramtól.

Éreztem, hogy a homlokom is belépült és kezdtem magyarázni: Édes Paulám, a mi magánjogunk szerint... szerint...

Ekkor lépett be boldogan Gizi: Néni, a Gyula megkérte a kezemet.

Na, hogyan állok én most a „jó fiúk“ elé? Ezt mondom el a következő alkalommal.

Rednél Oszkár.

Ügyészség.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt a fogházban példás rend és tisztaság van, a felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó; a fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés az őrség körében nem alkalmaztatott, ellenben a letartóztatotknál 3 esetben.

A múlt hó folyamán 50 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítelt: fogházra 9, börtönre 30, elzárásra 2. Felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 5, elítéletlen vizsgálati fogoly 4. A hódsági, kulai és apatini járásbírói fogházakban a rend és a tisztaság kifogástalan.

Államépítéset.

Sztankovits György kir. főmérnök jelentése szerint a törvényhatósági közutak a hosszantartó állandó esőzések miatt sokat szenvedtek, különösen a kiépítetlenek, melyeken a közlekedés meg volt nehezítve. A kiépített műutakon a kavicsbeágyazás fogantatott.

A baja-mélykúti törvényhatósági közut 12:3—29 km. szakaszán Csávoly és Felsőszeniiván községek határain és a csávoly—katymári törvényhatósági közut Bácsborsód és Katymár közötti 11:7—16:75 km. szakaszán az új építési munkák befejeztettek, kivéve az utóbbinál a hengerelési munkák, amelyek még folyamatban vannak. Mindkét ut a közforgalomnak átadott. Az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t. c. alapján a zombor—óbecsei törvényhatósági közut 67:35—86:58 km. szakaszán Szenttamás—Óbecse között engedélyezett új utépítési munkálatokból a földmunka házikézelés mellett teljesen befejeztetett, a szükséges kőanyag $\frac{3}{4}$ része kiszállított.

A kerény—topolya—óbecsei és kishegyes—feketehégyi törvényhatósági közuton az engedélyezett utépítési munkák vállalkozónak átadottak és a munka megkezdett, de a kedvezőtlen esős idő miatt lassan halad.

A bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut 0—4 km. szakasz építése folyamatban van, de az építést esőzés akadályozza.

A bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut 43—44. szakaszán Ókérén levő 26. számú Jegricska hid építése befejeztetett. A militics-gombosi törvényhatósági közut 2—3. szakaszán levő Mosztonga hid építése folyamatban van. A zombor-bezdáni törvényhatósági közut 20—21 km. szakaszán az új utkaparóház építése befejeztetett.

Az általán terítéssel kapcsolatos hengerelési munkák Palánkán befejeztettek és jelenleg Futakon folyamatban vannak.

Tanügy.

Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy a közigazgatási bizottság határozata alapján saját hatáskörében fogantatba vett intézkedései következtében Bezdánban az áll. segélyezett külön szaktanítós gazdasági ismétlő iskola már a legközelebbi jövőben megkezdik kulturális, közigazgatási szempontból egyaránt nagy horderejű működését. Ugyanis a közoktatásügyi miniszter Bezdán község ama határozatát, amelylyel a szaktanítós gazdasági iskola céljaira megajánlott 35 kat. hold területet, tantermet, munkatermet, tanítói lakást és az összes gazdasági épületeket, azoknak jókarban tartását, fűtését stb. biztosította, elfogadta és egyidejűleg Csajga Ferenc tanítót kinevezte.

Állategészségügy.

Illy György törvényhatósági m. kir. állatorvos bejelenti, hogy november hóban az állategészségügy eléggé kedvező volt. Veszesség 3 községben, sertésvész 10 községben uralkodott. A takonykór pedig teljesen megszűnt.

A hácsalmási körállatorvosi állás betöltetett. Üresedésben vannak a bácsbokodi, ókéri és militicsi körállatorvosi állások.

A vakokról.

Hazánk tizenhatezernél jóval több világtalanja tétlen tespedésben él a társadalom terhére, megmenteni őket önmaguknak, mindeztideig csak elenyésző csekély mértékben lehetett. Az alföldön viszonyítva Magyarország egyéb részeihez, aránytalanul nagy számban vannak a vakok. A trachoma és az ujszülöttek ragályos szembetegsége (blennohoca neonatorum) óriási módon sújtja ép azon néposztályt, mely tudatlansága folytán a szembajokkal szemben vagy közönnyel viseltetik, vagy egyáltalán mitsem követel el. A mindinkább terjedő baj enyhítésére a legutóbbi időben Szegeden vakok intézete létesült, hogy a szerencsétlenek kezéből kivegye a koldusbotot, kimentse a romlasztó tespedésből, a bennük szunnyadó képességeket öntudatra ébresztve, kenyérkeresetre tanítsa őket.

A vakok szegedi intézete kitűzött humanisztikus célját megvalósítani azonban nem képes, szűk anyagi erejéhez viszonyítva, csak igen korlátolt számban veheti fel a jelentkezőket. Néhány lelkes emberbarát buzgókodása folytán 34 világtalant részesít a kiképzés áldásaiban, míg a többi 4000 sors-sújtott vak esüggedéssel, reménnyel várja ma is felvételét. Országosan folyik érdekében a gyűjtés, de nem azzal az eredménnyel, amint ezen pártfogásra méltó ügy valójában megkivánná. A részvétlenségnek, mely a vakok szomorú helyzetének hathatós felkarolását annyira megnehezíti, egyik főoka az, hogy a nagyközönség nem ismeri azokat az eredményeket, melyeket a vakok intézeteiben elérnek.

Mint minden emberi lényben, a vakban is produktív erő van, elég gyakran tehetség is rejlik. Elvész azonban ezen erő és kihasználatlan marad a képesség, ha akarat és öntevékenység fel nem ébreszti benne, állapotát még inkább súlyosítja azután, hogy elhagyatva mindenkitől, a folytonos tétlenségben éreznie kell még azt a különbséget, mely közte és látó embertársai között létezik. Pedig szakszerű módszerek és alkalmas eszközök segítségével ki lehet képezni a vakot mindarra, mit a látók az iskolában elsajátítanak. A hallás után megtanulható elméleti tárgyakon kívül, megtanulhatnak olvasni, írni számukra feltalált és igen alkalmasnak bizonyult írás-olvasási rendszerben, számolni megfelelő gépeken, rajzolni rajzpárnákon. Megszerzik a földrajzi ismereteket dombortérképeken, a természetrajz és természettani ismeretek birtokába juthatnak tapintó érzékük útján, egyszóval beférkőzhetnek minden ismeretkörbe. A különbség csupán abban áll, hogy a vak az épen maradt és fokozottan kiművelt érzékszerveivel észreveszi azt, amit a látó szemével.

Az elemi tárgyak elvégzése után, mindönnyel szellemileg, mint testileg egy meghatározott fokig neveltettek, valamint a kézügyességben (agyagmintázás, faszlójd, papírmunka, gyékényfonás stb. által) tapintó szer-

vük a legfinomabban kifejlesztettek, ipari tanmühelyekben tovább képezetnek. Tehát későbbi önfentartásukról is gondoskodás történik, hogy a maguk, esetleg családjuk számára megkereshessék a mindennapi kenyeret. Az ipari tárgyak közül megtanulhatják a kósár- és székfonást, a kefe- és harisnyakötést, lábtörlőkészítést, zenei képzettségükönél fogva a zongorahangolást. Bármelyiket pedig elsajátíthatják oly alaposan, hogy a látó emberek készítményeivel versenyezhetnek és mint önálló iparosok, derekasan meg tudják állni a helyüket. Igen alkalmasnak bizonyultak a vakok az irodai teendők végzésére is. Az írógép kezelését könnyen elsajátíthatják, leveleket, átiratokat megszerkeszteni és leírni egymaguk képesek. Nagyobb kereskedelmi és iparvállalatoknál, hol állandó telefonkezelő szükséges, a vak szintén előnyösen alkalmazható.

A foglalkozási ágak ily szép számban vannak nyitva a vak előtt, miért ne hidalnók át eme szerencsétleneknek is azon utat, mely a boldogulás felé vezet. Nemzetgazdasági érdek kívánja, hogy kiképzésben részesüljenek, hogy hazánk hasznos tagjaivá váljanak, önfentartásukat nem koldusfillekből, hanem saját kezük munkájával megkereshessék. Ne legyünk sorsuk irányában közönnel, mentjük ki őket a romlasztó tespedésből, nyujtsunk nekik segítő jóbort az életre és helyezzük őket vissza emberi mivoltukra.

Eck Péter.

H i r e k.

Személyi hir. Gróf Üxküll-Gyllenband Sándor lovassági tábornok, csapatfelügyelő, a IV. hadtest újonnan kinevezett parancsnoka ma délután az itteni közös zászlóalj vizsgálatára városunkba érkezik. Itt tartózkodása 2 napra terjed. — Buschek Vilmos ezredes, a cs. és kir. 23-ik gyalogezred parancsnoka a reggeli vonattal városunkba érkezett. Háziezredünk és a m. kir. honvédszászlóalj tisztikara este tiszteletükre az Elefánt szállóban társasvaasorát rendez.

Áthelyezés. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Tokayer Bernát m. kir. állatorvost Németpalánkáról Budapestre, a németpalánkai m. kir. állatorvosi állásra pedig Trattner Kálmán m. kir. állatorvost Budapestről áthelyezte.

„Nagy panama.“ Ezen cím alatt a „Bácsmezei Függelenség“ egy hírt közölt, amely szerint a néhai Siskovits Tamás hagyatéka körül állítólag nagy visszaéléseket követtek el. Tekintve az ügy közérdekű voltára, utána jártunk a dolognak s meggyőződünk, hogy laptársunk hire teljesen alaptalan. A szabadkai kir. járásbíróóság 1898. ö. 115/56. sz. a. hozta meg a hagyatékátadó végzését az összes érdekeltek által megkötött és az illetékes árszaszekek, valamint a közalapítványi kir. ügyigazgatóság által jóváhagyott osztályegyezség alapján. Ezen végzés szerint az egyes örökösök a földbirtokokat minden megszorítás nélkül kapták, azzal szabadon és korlátlanul rendelkezhetnek s így természetesen el is adhatják.

Hajnali mise. A tegnapi nappal megkezdődött az advent és karácsonyig tart. Ezen idő alatt minden reggel 6 órakor hajnali mise tartatik, amelyen a hívek tömegesen jelennek meg.

A községi jegyzők Karácson Gyula alispánál. Kedden a községi jegyzők monstre küldöttsége tisztelt Kiss Gyula jegyző egyesületi elnök vezetésével Karácson Gyula alispán előtt, hogy tőle elbucsuzzék. Kiss Gyula eszmegazdag beszédben szónoki hévvel fejezte ki a távozó alispán

íránt a jegyzők szeretetét. Karácson Gyula meghatottan mondott köszönetet a jegyzők meleg ovációjáért.

Tusculanum küldöttsége, amelynek tagjai Szobotka Rezső főmérnök, Cselyuszka Márton számellenőr, Jusits Antal törvényszéki bíró, dr. Ferencsik Lajos gimnáziumi tanár, Krump Vilmos kereskedelmi iskolai tanár és Szende Géza vármegyei írnok voltak, a napokban tisztelegtek Latinovits Pál főispánnál, Hauke Imre polgármesternél és Vojnits István főjegyző, alispán helyettesnél. Ugy a főispán, mint polgármester és főjegyző a legmesszebbmenő támogatásukat helyezték a küldöttség tagjainak kilátásba.

A Zombori Jótékony Szerb Nőegylet védszentjének ünnepe alkalmával folyó évi december hó 4-én a „Vadászkürt“ szálloda nagytermében tombolajátékkal egybekötött táncvigalmat rendezett.

Az iparos dalárda hangversenye. Folyó hó 2-án tartotta meg iparos dalárdánk harmadik alapszabályszerű hangversenyét. A dalárda precizen énekelt, majd Szántó Károly a dalárda agilis karnestere humoros felolvasása következett, amely állandó derültségben tartotta a hallgatóságot. A műsor után a fiatalság táncra perdült, amely virradtig tartott. A jelen voltak azzal a megnyugtató tudattal távoztak a minden ízében sikerült mulatságról, hogy derék iparosaink nagyobb része nem fogékony a mindenféle tévtanok befogadására, hanem szabad idejét a szívet és lelket nemesítő dallal tölti el. A szép és kedélyes esteért gratulálunk az egyesület vezetőségének.

Egyházmegyei hírek. Frazon Ferenc Bajmokra rendes, — Leml Katica pedig ugyanoda az ideiglenes állásra tanítónak, illetőleg tanítónőnek kinevezettek.

Zombor—óbecsei vasút. Az építendő zombor—óbecsei vasút egyik engedélyese, dr. Drakulits Pál zombori ügyvéd, orsz. képviselő f. hó 1-én Cservenkán időzött s tárgyalta ama földbirtokosokkal, kiknek területét a vasút szeli, annak megváltása iránt. Dr. Lelbach László nagybirtokos, cservenkai ügyvéd közvetítésével az egyezség az érdekeltelekkel olyformán kötött meg, hogy a négyzögölenként megállapított 1 korona megváltási ár fele 1906. évi február 1-én, másik fele pedig ugyanaz év szeptember 1-én lesz kifizetendő. A vasút eszerint minden valószínűség szerint jövő évi október 1-éig a közforgalomnak már át lesz adva.

Dr. Ámon Pál beiktatása. Dr. Ámon Pál ujvidéki plébános beiktatása a múlt kedden folyt le, melyet az ujvidéki közönség és a vidéki vendégek tömeges részvétellel fényesen ünnepeltek meg. A beiktatási ünnepélyt Kirschbaum Lajos titeli esperes-plébános végezte. Kirschbaum szívéhez szóló magas színvonalon álló beszédet mondott, első sorban Kopper György emlékének áldozván, majd pedig az új plébános működésére kérte Isten áldását. Dr. Ámon magyarul, németül és sokaal mondotta el installációs beszédét. Délután 2 órakor az ujvidéki hitközség bankettet adott, amelyen 200-an voltak jelen.

A zomborvidéki róm. kath. tanító-egylet f. évi november hó 9-én tartott választmányi gyűlésén a jövő pünkösöd után tartandó közgyűlésére a következő tételt tűzte ki kidolgozásra: Ismertettessenek meg röviden a különböző régi és új irvaolvasási módszerek, különös tekintettel a fonómimikára és annak népiszkoláinkba való behozatalára. Az 1901. évi közgyűlés határozata értelmében e tétel részletes kidolgozásával kötelezettségszerűen ugyan a militicsi és sándori tantestület bízott meg, e körülmény azonban nem jelenti azt, hogy a többi tantestület s illetve az egylet többi tagjai annak kidolgozása alól felmentetnének, sőt ellenkezőleg, a munkálatok beadása minden tagnak továbbra is erkölcsi kötelessége marad. A fonómimikáról szóló gyakorlati tanítás a zombori tantestület egyik tagja által lesz megtartandó. Az akár aláírással, akár jelíggel levélkével ellátott munkálatok 1906. évi február hó végéig az egylet elnökehez Apatinba küldendők. A dolgozatok egész ivre, de csak

a lap felére irandók. A lapok megszámozva és összevarrva adandók be, Apatin, 1905. évi november hó. Steecz György dr. s. k., egyleti elnök. Nagy János s. k., egyleti jegyző.

Halálozás. Athanaczkovits György Zombor város nyug. főjegyzője folyó hó 4-én életének 68-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése ma délután lesz.

Postai küldemények felszerelési kellékei címen, mint már egyik multkori számunkban említettük, Kruciz Lajos, a zombori posta- és táviradivatal főnöke díszes könyvet adott ki. Ezen gyakorlati utmutató mindenkinek, aki a postával bármilyen nevezendő összeköttetésben van, feltétlenül szükséges. Nagyon kevés azoknak a száma, akik a posta szigorú szabályaiban előirt kellékeket ismerik. Ezen, a postairodalomban páratlanul álló műre a nagyközönségnek sürgős szüksége volt. A szerző legfőbb és elvitázhatlan érdeme, hogy minden szóvirág nélkül egyszerű keresetlen szavakkal magyarázza a szükséges tudnivalókat és magyarázatait a megfelelő ábrákkal ismerteti. A díszesen kiállított és praktikus összeállított hézagpótló művet a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe. A mű megrendelhető a szerzőnél Zomborban. Ára 3 korona.

Esküvő. November hó 25-én vette oltárhoz Christ Béla cservenkai birtokos Schlagetter Izabella kisasszonyt, Schlagetter László kulai birtokos leányát. Esküvő után az ifjú pár Nápolyba utazott.

Ipartestületek országos szövetsége. A folyó év szeptember havában Szabadkán megtartott ipartestületi kongresszus megalakította a hazai ipartestületek országos szövetségét, melynek hivatása főleg az, hogy az ipartestületekbe szervezkedett iparosok különleges érdekeit előmozdítsa s megvédje. A kongresszus csak tizenöt ipartestület csatlakozásához kötötte a szövetség működésének megkezdését s bár a bejelentési hatánap december 15-én jár le, eddig már harminc ipartestület lépett be a szövetségbe, miáltal annak sikeres működése máris biztosítva van. A vezetőség figyelmezteti a többi ipartestületeket, hogy csatlakozásukat a fenti hatánapig bejelenteni sziveskedjenek.

Gyermekgyilkos anya. Arnautovics Mehmed ujvidéki kávé 17 éves cselédje Tóth Apollónia mult hó 21-én virradóra egy egészséges gyermeket szült. A lelketlen anya gyermekétől szabadulni akarván, az ártatlan csecsemőt megfojtotta és egy szoknyába csavarva, gazdája konyhájában az ágyra helyezte, maga pedig asszonyának rosszulról panaszkodva, hazulról eltávozott. Miután délutánig sem tért vissza, asszonya az ágyon fekvő gyanus esomagot felbontotta és abban nagy rémületre megtalálta a megfojtott csecsemő hulláját. A lelketlen anyát a rendőrség körözi.

Halál egy macska miatt. Danesek György titeli fodrászsegéd a mult héten este sötétben ment hazafelé. Valami kóbor macska nekiugrott, mitől az ifjú annyira megijedt, hogy vért kezdett köpni. A szerencsétlen legényt az ijedség ágyba döntölte és néhány napi szenvedés után meghalt.

Halálozás. Papik Miksa ternerini birtokos 65 éves korában meghalt.

Kubelik keze. Kubelik Jan, a világhírű hegedűművész, most amerikai körútra indul. Mielőtt utra kelne, 400,000 koronára biztosította a kezét, azzal, hogy ha valamelyes baleset miatt le kellene mondani egy-egy szerződésről, estenként 250 koronát kap a biztosító társaságtól s ha csak a kis ujját is elveszti — 200,000 kor. kártérítésre tarthat igényt.

Szerencsétlenség. Leinweber Jakab a cservenkai Haip Vilmos fia gépgyárosoknál volt alkalmazásban mint gépész. Folyó hó 1-én a gép nagy hajtókerékéről leest a szíjj, melynek felrakása közben a hatalmas kerék elkapta a gépész egyik karját s magával rántotta, egyszer körülvitte s oly erővel csapta a földhöz, hogy karja három helyen eltört és bordái a szó szoros értelmében összezúzódtak. Nehéz sérüléseivel hordágyon vitték a szerencsétlent a községi orvos lakására, ahol ápolás alá vették.

Meghívó. Felkérem a zomborvidéki rabsegélyező egyesület tagjait, hogy a zombori kir. törvényszék polgári tanácstermében 1905. évi december hó 10-én d. e. 10 órakor tartandó közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek. — Egyesületi titkár.

A kormány és az adók. Báró Fejérváry Géza miniszterelnök mint pénzügyminiszter rendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben meg-hagyja, hogy azoktól a kereskedőktől, akik szesz italok kimérésére jogosítva vannak és az ezért járó egyenes adókat nem fizették be s újabb felszólításnak nyolc napon belül nem tennének eleget, vonják meg azonnal az italmérési jogot.

Leányszöktetés. A szerbeknél szokásos leányszöktetés volt a múlt héten Óbecsén. Ugyanis Kobilárov Illés panaszt tett a hatóságnál, hogy mostoha leányát Sztánát Szremcsev Szlávkó és társai elszöktették. Előadása szerint csütörtökön reggeli 7 órakor erőszakkal kocsira tették a leányt és elvitték. A hatóság az apa kérelmére rögtön intézkedett az iránt, hogy a leány szerelmesétől az apai házhoz kerüljön.

Gyilkosság 20 fillér miatt. Ismét véres gyilkossági eset tartja izgalomban Baja város lakosságát. Folyó hó 1-én a Nemzeti szálloda parti utcai oldalánál guggolva találták Ocsenás János napszámos embert. Amikor közelebb mentek hozzá, látták, hogy toroka át van metszve, elvérzett és meghalt. A csendőrség és rendőrség rögtön széleskörű nyomozást indított meg a tettes kipuhatolása céljából. A tettest annál könnyebb lesz megtalálni, mert a meggyilkolt mellett a tettes egyik papucsát is ott találták. Többek szerint Ocsenás János egy másik napszámosmal dolgozott és a keresményből Ocsenás husz fillért nem akart megosztani vele. Ezen veszték volna össze és a megkárosult ezért a husz fillérért gyilkolta volna meg Ocsenást. A csendőrség ez irányban megindította a nyomozást.

Szerencsétlenség játékból. Tonkovics Ferenc szabadkai 12 éves fiú egy történetet talált. Gyufát vett elő és azzal me-lengette. A patrón meggyulladt és nagy robbanással elsült. A fiúnak szétszakította a jobb tenyerét és a fején is nagy sebet ejtett. A mentők vették kezelés alá és a kórházba szállították.

Az újvidéki I. kiházasítási kölesönös segélyegylet folytatólag következőket vett fel tagokul: Temerin: Szűcs Vervna, Zakinszki Marcel I—IV., Matuska Erzsébet, Tábián Mária, Scherer Erzsébet, Uri Anna, Fischer Giza, Guszmann Juliska, Szvincsák Marcel II—IV., Erdélyi Verona, Klenak: Heller Giza. Zombor: Predragovits Konstantina. Óbecse: Táborossy Ilona I—III., IV., Török Zsófi I., II—IV., Klusik Rózsika II—III. Szenttamás: Majoros Nagy Mari, Palkovits Róza II., III., IV. Pincéd: Trifunovits Milenka, Czrnjanszki Lyubica, Trumity Iva, Csobrdá Jula, Kubinecz Szusanna, Kuhn Magdolna, Zsilai Katalin, Schusztér Teréz, Blas Zsófia, Konrad Margit, Stalma Kata, Csinesurák Jula, Cibula Kata, Imrek Zsuzsa, Kubica Karola. — Kifizetve lettek: 300 koronával: Mitsky Ida Dán-Szent-Miklós. 250 koronával: Iriskics Kata Kame-nica, Seheer Katalin Tisztaistvánfalva, Kmeti Vilma Kölpény, Lencz Anna Újvidék. 200 koronával: Tóth Mária Újvidék, Weber Klára Újverbász, Simon Róza Kiskér, Bauer Mária Zsablya, Misuray Berta Óbecse. 100 koronával: Sándor Borbála Óbecse. — Helyi képviselő: Rónay Sándor, Szeder-utca.

Színház.

Érdekes megfigyelés, hogy a hatalmas Szigetország, melynek határai között sohasem nyugszik le a nap, mily alárendelt szerepet játszik a jelenkor drámai irodalma terén. Elég egy futólagos pillantást vetnünk a kontinens színházi műsorára, hogy ez állítás helyességéről meggyőződést szerezzünk. Alig találunk a modern írói gárda képviselői között kettőt-hármat, akinek drámai alkotásai a mi

színpadainkon is polgárjogot nyertek volna az angol szellemóriás, Shakespere, örökéletű művei mellett. Néhány, különösen műkedvelői körökben kedvelt egy- vagy kétfelvonásos vig-játék és bluette, Pry Pál, továbbá Wilde ismert két darabja, Lady Windermere legyezője és Salome, azután az Egyenlőség és Sutronak csütörtökön bemutatott rendkívül érdekes **Jerichó falai** című színműve: voilà à peu près tout, vagy, amint egy ezredes ismerősöm katonai rövidséggel mondaná: Schluss!

Annál nagyobb érdeme a mi derék igaz-gatónknak, hogy költséget és fáradságot nem kimélve, sietett bennünket, alig 2 héttel a budapesti premiére után, a szűkösen produ-káló angol drámai irodalom e legújabb és hazája határain túl is csakhamar hírnévre vergődött termékével megismertetni. Olyan darab ez, mely nemcsak a felületen mozog, mint a rézmetsző hajszálfinom vésője, hanem mélyen belevág, akár az eke vasa az anya-föld talajába, a társadalom egy egész osztá-lyának belső életébe, hogy onnan felszínre hozza a dudvát, a gatz és mindazt, ami ér-téktelent és nemtelent a százados előítéletek, a ferde nevelés és a merev elzárkózottság bűzhödtt levegője rétegről-rétegre felhalmozta. A színmű főalakja, Jack Frobisher, a Vas-gyáros és az Egyenlőség főhősének a fajtá-jából való, azoknak az anyagából van gyurvva. Amolyan self made man, aki egyes egyedül a maga emberségéből szerzi meg mérhetetlen vagyonát, mely előtt még a legelőkelőbb kékvérű családok is oly készségesen hajtanak térdet, mint egykor az Isten választott népe az arany horju előtt. Öklöző Jack, mint Ste-venton márkí veje, bejut a legfelsőbb kör-ökbe s már-már úgy látszik, mintha az ausztráliai szerencsevadászok egykori szívós akaratu és rettegett, de romlatlan lelkű baj-noka epekedő és tehetetlen Toggenburg lo-vaggá vedlett volna át az új környezet asszi-miláló hatása alatt. De e színleges megadás mereven rideg maszkja alatt egy egész vulkán háborog s midőn Dallással, egy üresfejű, de megnyerő külsejű gentelmannal flirtelő neje már-már meginog hitvesi hűségében és sógo-rának szerelmi kalandja teljes meztelenségé-ben tárja eleje hozzátartozóinak és az egész előkelőség szívtelen önzését és léha erkölcsi felfogását, Jack ismét magára talál s két mesterileg felépített jelenet keretében elemi erővel tör ki belőle a sokáig visszafojtott indulat s becsületes felháborodásában vad kiméletlenséggel és az igazi férfiu ellenállha-tatlan felsőbbiséggel leszámol az előtte ide-gen világ képviselőivel — apósával és tulajdon feleségével.

Ez a hatalmas tisztító vihar neje lel-kében aztán gyökeres változást idéz elő; a beléje nevelt előítéletek, mesterségesen foko-zott gögje, kaján önzése leomlanak, mint hajdan Jerichó falai s midőn Jack nagy-lelkűen még gyermekét is visszaadja, végkép megtörik sértett női büszkesége s teljesen meghódolva, megtisztultan szerető férje keblére borul.

Az előadás nagyjából megfelelő volt, ami javarészt annak a szerencsés körülmény-nek tulajdonítandó, hogy Jack Sik Rezső személyében kitűnő interpretálóra akadt. Hi-zelgés nélkül állíthatom, hogy ez az egy tagból való, goodos alakítása nagyobb szin-padon is sikeresen állta volna meg a helyét. Papp Ilonka Alatheája elé bizonyos tartózkodással, sőt aggálylyal tekintettünk, de dicsé-retére legyen mondva, hogyha nem is tudta mindenben pótolni a betegeskedő Kürti Mar-

gitot, a legszebb eredménnyel oldotta meg kényes és nehéz feladatát. A mostani sze-replésével határozottan nagyot nőtt. Igen jó volt Barna Jolán az emancipált és okosan számító angol miss szerepében, eléggé jel-legzetes és elegáns Horti Dallas-a és egy-szerű, keresetlen fellépésével megnyerő Mol-nár Lady Nesterby-je. Ellenben Gyulai mint Bannister megengedhetetlenül darabos és szögletes, majdnem nevetségesen szánalmas alakot nyújtott, míg Hatvani Steventon már-kija inkább egy lipótvárosi bankárhoz hason-lított, mint egy telivér angol főurhoz, Ernyei pedig ismét csak a Smólen Tóni tipegő tánc-mesterére emlékeztetett.

Pénteken megismételték **A szent-bernáti barátok-at**, a bemutatónál valamivel simább előadásban, szombaton pe-dig Strauss Jánosnak **A furcsa háboru** című operettejét emelték ki a feledés homá-lyából, a közepesnél jóval aluli sikerrel, ami leginkább Lévai kedvetlen játéknak és bá-gyadt énekének, valamint a karok bántó hangzavarának a rovására írható. Váradi Mar-git temperamentumos és bájosan esicsérgő Elzája és Polgár tökéletes Boldizsárja ellen-ben zajos tetszést keltett különösen a III. felvonásbeli fölbemászó duoval, melyet há-romszor kellett megismételniök. Megújrázták még Hatvani Melanie-valzerjét is, de ebben már nagy része volt az ifjúkor emlékeihez tapadó kegyeletnek.

Vasárnap délután a **Hófehérke a törpék országában** című tündérmesét hozták színre a házat zsufolásig megtöltő gyermeksereg végtelen örömeire, este pedig az újabb kor legnagyobb irodalmi sületlenségét, **Kukoricza Jónást**, a János vitéz-nek Király-utcai „szellemességgel” megírt paródiáját mutatták be, ami jeles komiku-sunknak, Nagy Imrének pompás alkalmul szolgált arra, hogy kifogyhatatlan vénájából eredő ötleteivel valószínű merényletet kö-vessen el a nagyszámu közönség és a nem kevésbé jól mulató közreműködők nevető idegei ellen.

n. — i.

Művészet — Irodalom.

Harmadfélezer esztendeje

körülbelül annak, hogy a közönség a szin-házi előadásokért rajong. Az első színpadot a görögök építették és az állam oly fontos-nak tartotta, hogy a nép a színház oktató élvezetében részesüljön, hogy nemcsak sza-bad bemenetet adott neki, de még napidíjat is, hogy aznap a megélhetésről ne kelljen gonkoskodnia. A görög színházi szokásokról érdekes ismertetőket közöl Eadrei Zalán „Világ Történelmé”-nek e heti száma. A munkából mutatványszámot ingyen és bér-mentve küld a „Világ Történelmé” kiadóhi-vatala Budapest. VI., Aradi-utca 8.

Az Igazság 1905. decemberi szá-mának tartalma: Pataj Sándor: Az emberi jogok ligája. Dr. Brájjer Lajos: Általános választói jog a külföldön. Dr. Costa Alfonz: A kriminálszociológiai iskola. (Ford. Dr. Thót László.) Földes Imre: Az utca éhes. (Vers.) Dr. Krejesi Rezső: Állami szükségesség. Pa-taj Sándor: Lemondás. — Uteai virág. — Szecessziósan. — In memoriam. — (Versek.) Csizmadia Sándor: Lázadás. Dr. Kabos Mar-ton: Római levelek. Jegyzetek. Helyzet. — Alperesek Eldorádója. — Lányi perrendtar-tása. — Point d'honneur. — Irodalom. stb.

Közgazdaság.**Széna, szalma, takarmány.**

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában fő behozatal és élénk kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.40—3.10, muhar 3.25, alomszalma 1.70, zsupszalma 1.95, szecska 2.20 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.10, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.35—7.60, tengeri 7.35—8.50, rozs 6.90, árpa 7.00 kor. 50 kilónként.

Szerkesztői üzenetek.

R. K. Cservenka. Értesítését vetük. Üdvözlét.

H. P. Legnagyobb sajnálatunkra a „Troubadour”-ról irt bírálattal, mivel állandó szini kritikuskunk már szintén megírta, nem közölhetjük. Kérjük azonban, hogy adandó alkalommal lapunkat támogatni sziveskedjék.

K. P. Gondolatmenete és bizonyságai jók, csak a kidolgozás pongyola. Próbálkozzék meg átdolgozni. Szívesen.

HIRDETÉSEK.

Legfinomabb szabadkai szercsika, Pogácsa, Kálvil, Pepil alma darabonként és kilogrammonként.

Finom házi savanyúkáposzta és hasábkok. 3-1

Továbbá mindenféle főelékfelék, u. m.: jól főlő bab, lencse, borsó stb. Finom fehér és siller asztali borok. Finom karlovici ürmös. Cuba, braziliai és jamaikai rum, Cognac, likőrök többféle minőségben, Arak, **Búrital**, finom szilvórium és törköly. Finom kávé és tea jó minőségben olcsón. Déligyümölcs nagyban és kicsinyben **olcsó áron kapható**

özv. Vörös Istvanné déligyümölcsüzletében Zombor, Posta-u.

Boreladás.

Faj szerint tisztán szüretelt **bor** (söprün), u. m.: 376 L. Chasselas, — 352, — 297 L. Kövi Dinka, 289 L. Mézesfehér és Szlankamenka keverten, 323, — 53¹/₁₀ L. Olasz rizling, 161 L. Muskotály, 355 L. csemege keverten és 137, — 130 L. Schiller eladó a hordók teljes irtartalma szerint.

Bővebbet **Incze Gusztáv** Bajai-uti lakásán. 3-3

Keresek könyvnyomdám részére egy

ügyes gépészt

(fiatalabb erő) amerikai sajtóhoz, és két fiatalabb **betűszedőt** lehetőleg azonnali belépésre.

Ujvidék, 1905. december hóban.

Ivkovics György,
könyvnyomdatulajdonos.

3-1

3600/1905.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó Ofutak községben leköszönés folytán üresedésbe jött II. irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhadják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb **folyó évi december hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Megjegyzem, hogy ezen állás javadalmazása előleges részletekben fizetendő 720 korona.

A jegyzői oklevéllel bírók, illetve jegyzői tanfolyamot végzetek előnyben részesülnek.

Ujvidék, 1905. november hó 27-én.

Mezey Imre,
főszolgabíró.

2-2

VENDÉGLŐ
ELADÁS!

Szenttamás nagyközségben a **MÜLLER-féle** vendéglő szabadkézből eladó, esetleg bérbe is adó.

Venni szándékozók értekezhetnek alul-
3-2 irottal.

SZALAY PÁL,
főmolnár, Szenttamás.

5725/kig. 1905.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Bács-Bodrog vármegye hódási járáshoz tartozó Militics 3700 legnagyobb-részt németajku lakossal bíró nagyközségben lemondás folytán megüresedett községi orvosi állásra pályázatot nyitok. Az orvosi állással egybekötött javadalmazás a következő:

I. Évi 1600 korona készpénz fizetés a községi pénztárból havi előleges részletekben.

II. Évi 200 kor. lakbér a községi pénztárból negyedévi utólagos egyenlő részletekben.

III. Halottkémlésért 40 fillér.

IV. Látogatási díj nappal 60 fillér, éjjel 1 kor. 20 fillér.

Műtét díjak:

a) minden foghuzásért darabonként 1 korona;

b) külső, a bőr felületén eszköz-
lendő kisebb felvágás és szurásért 2 kor. ;

c) seb bevarrás és felnyitásért 10 korona;

d) szüléseknél való közreműködés és a test külső felületén jelentékenyebb daganatok eltávolítása, fül, szemhéj és egyéb helyen végzendő plasztikus műtétékért 20 korona;

e) szüléseknél végzendő minden belső nagyobb mérvű műtétékért, ideértve az amputálást is, 40 korona.

Ezen díjknál nagyobb összeg militicsi lakostól nem szedhető, vagyontalanok díjmentesen kezelendők.

A megválasztandó orvos tagja a közs. alkalmazottak nyugdíjintézményének. Felhívom folyamodókat, hogy szabályszerűen s a német nyelv ismeretét is igazoló hatósági bizonylattal felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi december hó 28-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Hódás, 1905. november hó 18-án.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

2-2

Bogdán István

hentesmester, Zrinyi-utca, az önségélyzővel szemben.

Elfogad

4-1

privát sertéshús füstölést

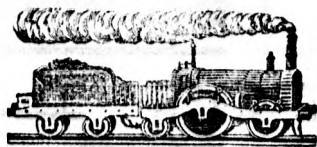
bármilyen mennyiségben jótállás mellett.

Úgyszintén ajánl

kitünően pácolt házi sonkát

jutányos árban pontos kiszolgálás mellett.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1905. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	gyorsv.
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind. BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00	6.55		10.00
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk. SZABADKA	ind.	11.50	5.05	9.51	1.52		6.37
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind. SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39	1.26	9.08	
	1.56	4.43		7.10	6.01	Csantavér		10.26	6.53		1.02	8.18	
	2.21	5.09		7.25	6.27	Bács-Topolya		10.02	6.31	9.07	12.41	7.31	
	2.47	5.36		7.42	7.05	Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02		12.14		
	3.07	5.55		7.55	7.27	Verbász		9.06	5.37	8.39	11.57		
	3.28	6.17			7.46	O-Kér		8.41	5.13		11.39		
	3.45	6.34			8.13	Kiszács		8.21	4.54		11.21		
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk. UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	7.56	11.00		

Oda				Baja—Ujvidék				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind. BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50			
	4.11	7.22	1.25	Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42			
	4.25	7.35	1.38	Vaskut		8.53	2.59	6.26			
	4.51	8.00	2.01	Gara		8.32	2.37	6.00			
	5.09	8.17	2.16	Pigycsa		8.17	2.17	5.35			
	5.37	8.45	2.39	Sztanisics		8.00	1.57	5.12			
	5.56	9.03	2.56	Gákova		7.36	1.28	4.40			
	6.15	9.22	3.14	Nenadics		7.15	1.08	4.16			
	6.25	9.32	3.23	érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05			
3.25	6.51		3.51	ind. Zombor-vásártér	érk.	6.20	11.20		7.00		
2.31	6.57		3.57	Fernbach-szállás		6.13	11.13		6.52		
2.41	7.07		4.07	Zsárkovác		6.04	11.04		6.41		
2.50	7.16		4.16	Ó-Sztapár		5.56	10.56		6.32		
3.06	7.30		4.30	Bresztovác		5.42	10.42		6.15		
3.35	7.49		4.49	Hódságh		5.27	10.28		5.51		
4.05	8.10		5.12	Parabuty		5.02	10.02		5.21		
4.46	8.35		5.37	Paraga		4.43	9.45		4.43		
5.00	8.49		5.51	ind. GAJDOBRA	érk.	4.22	9.25		4.10		
5.40	9.16		6.09	Bulkesz		3.46	9.07		3.26		
5.54	9.30		6.23	Petrovác-Glozsán		3.32	8.55		3.11		
6.16	9.45		6.38	Futtak		3.21	8.44		2.59		
6.50	10.10		7.03	érk. UJVIDÉK	ind.	2.52	8.16		2.20		
7.13	10.31		7.25			2.27	7.51		1.40		

Oda				Szabadka—Dálya				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind. SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35		
5.25	2.26		7.25	Tavankut		6.17		12.37	10.09		
5.45	2.46	7.19	7.53	Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51		
6.16	3.17	7.41	8.32	Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10		
6.30	3.31	7.53	8.50	érk. ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51		
7.28	4.00	8.13		Prigl-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14		
7.42	4.13	8.23		Szonta			8.04	10.37	7.53		
7.54	4.24	8.33		érk. GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40		
9.18	5.25	9.13		ind. ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03		
9.30	5.37	9.23		érk. DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50		

Oda				Szabadka—Ó-Becse				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.
	4.40	1.32	ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25					
	5.08	2.00	Békova		8.07	4.58					
	6.19	3.21	érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40					
	7.47	5.27	Ada		5.26	2.19					
	8.10	5.42	Mohol		5.05	2.02					
	8.30	6.02	Bács-Petrovószellő		4.39	1.37					
	8.56	6.28	érk. ÓBECSE	ind.	4.10	1.10					

Oda				Szabadka—Baja				Vissza			
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.
4.50	10.30	1.47	7.00	ind. SZABADKA	érk.	9.29	12.48	6.20	10.28		
5.25	11.09	2.22	7.35	Csikéria		8.56	12.16	5.48	9.52		
6.03	1.46	2.54	8.07	Bács-Almás		8.34	11.55	5.27	9.22		
6.09	1.51	3.00	8.13	Almás		8.19	11.40	5.12	9.06		
6.33	12.15	3.26	8.42	Bikity-Borsód		7.54	11.15	4.47	8.38		
7.07	13.48	4.00	9.16	érk. BAJA	ind.	7.17	10.40	4.12	7.47		

Oda				Ó-Becse—Ujvidék				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25	ind. Ó-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44				
5.05	10.21	4.49	Bács-Földvár		6.33	12.16	7.23				
5.27	10.48	5.10	Csurogh		6.15	11.47	7.03				
5.49	11.22	5.32	Zsalya		5.50	11.13	6.37				
6.04	11.45	5.47	Gospodincee		5.31	10.44	6.21				
6.30	12.24	6.11	Temerin		5.14	10.20	6.04				
6.39	12.36	6.20	Járek		4.58	9.50	5.46				
6.53	12.53	6.34	érk. VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31				
7.01	1.07	6.36	ind. VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23				
7.25	1.35	7.00	érk. UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00				

Oda				Szeged-Rókus—Zenta				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
	4.20	1.40	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	8.51	5.45					
	4.43	2.04	Roszke		8.28	5.23					
	5.02	2.22	érk. HORGOS	ind.	8.07	5.05					
	5.03	2.35	ind. HORGOS	érk.	7.57	4.49					
	5.21	2.58	Bács-Martonos		7.39	4.31					
	5.44	3.24	Ó-Kanizsa		7.25	4.17					
	6.04	3.54	Adorján		6.56	3.53					
	6.29	4.19	érk. ZENTA	ind.	6.30	3.28					

Oda				Ujvidék—Vaskapu—Titel				Vissza			
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.
	6.37	5.10	ind. UJVIDEK	érk.	6.00	3.01					
	7.00	5.38	érk. VASKAPU	ind.	5.33	2.38					
	7.05	5.50	ind. VASKAPU	érk.	5.28	2.33					
	7.31	6.24	Káty		5.06	2.15					
	7.42	6.38	Tiszakálmánfalva		4.43	1.56					
	7.57	7.00	Kövil-Szent-Iván		4.25	1.41					
	8.11	7.18	Vilova—Gardincee		4.04	1.26					
	8.24	7.34	Lok		3.48	1.14					
	8.37	7.50	érk. TITEL	ind.	3.32	1.00					

Oda				Kiskun-Halás—Bácsalmás—Rigyica				Vissza			
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	12.05	6.00	ind. KIS-KUN-HALÁS	érk.	5.44	2.27	10.24				
4.03	12.18	6.13	Kopolya		5.32	2.14	10.11				
4.20	12.35	6.29	Fehértó		5.16	1.57	9.54				
4.37	12.51	6.45	Terézhalom		5.00	1.40	9.37				
4.58	1.33	7.03	Jankovác		4.48	1.27	9.24				
5.25	2.03	7.23	Mélykut		4.20	1.25	8.50				
5.48	2.26	7.44	Rudics		4.00	1.21	8.21				
5.56	2.34	7.52	érk. BÁCZALMÁS	ind.	3.51	12.00	8.10				
6.16	3.00	8.12	ind. BÁCZALMÁS	érk.	3.41	11.21	7.40				
6.36	3.20	8.28	Madarász puszta		3.26	11.01	7.20				
6.49	3.38	8.36	Bácsmadaras		3.18	10.51	7.10				
6.57	3.46	8.43	Sanac puszta		3.11	10.34	6.53				
7.17	4.11	8.53	Katymár		3.00	10.21	6.40				
7.29	4.23	9.03	Legyen puszta		2.49	9.58					

Olesóbb mint bárhol! — Pontos kiszolgálás!

VILLANYOS LÁMPÁK!

Ajánljuk dús raktárunkat modern stilű **villanyos lámpákban**, bámulatos olcsó áron, **teljesen szerelve és a vezetékhez kapcsolva!**

A grammophon társaság (író angyal védjegy) képviseletét megnyertük Zombor és környeke részére; raktáron tartunk nagy választékban kifogástalan működésű **GRAMMOPHONOKAT** és **LEMEZEKET**.

A triesti **LINOLEUM** (parafa szőnyeg) óriási raktárát is a n. é. közönség b. figyelmébe ajánljuk.

Fehérneműek, izléses nyakkendők, csipkék, szalagok, karlsbadi porcelán serviceok, **BERNDORFI ALPACCA** és **ALPACCA** ezüst.

Chinaezüst és bronz dísz tárgyak olcsó árakon.

A n. é. közönség szives látogatását kéri

Goldfahn Sandor és Fia,

20-20

Zombor, Kassai U. 11. sz. h.

Esőernyők, gyermekkocsik, utazó bőröndök, játékok, tajtékpipák. — Szolid elvek.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

== KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE ==

ZOMBORBAN

— A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN. —

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA“ KIADÓHIVATALA.